

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.365/2012/4. szám

A Kúria dr. Káldor Attila Zsombor jogtanácsos által képviselt S. Kft. felperesnek, dr. Lévai András jogtanácsos által képviselt T. Zrt. alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 7.G.24.130/2010. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.678/2011/5.számú jogerős ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (Tízezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes hirdetéseiben ár-összehasonlító reklámot alkalmazott. A reklámban az áruházláncához tartozó, egy adott áruházban, illetve a felperesi áruházláncához tartozó ugyanazon a településen levő áruházban egy adott napon érvényes egyes konkrét termékek fogyasztói árát hasonlította össze. A reklámban az áruházak pontos fekvése, illetve az a nap, melyre az ár összehasonlítás vonatkozik olvasható. Az alperes előadása szerint a termékeket az alperes munkavállalói ötletszerűen választották ki azzal a megszorítással, hogy a termék nem lehetett sem akciós, sem márka termék. Az alperesi áruházakban történt vásárlást számlával igazolták, majd még aznap, ugyanazon termékeket a felperes áruházában is megvásárolták, és a termékek árát a reklámban összehasonlító módon közölték. Miden esetben az alperesi áruházban értékesített termék bizonyult olcsóbbnak. A fentieknek megfelelő reklám jelent meg:

- 2008. július 25-én a Blikkben,
- az alperes 2008. augusztus 29-e és szeptember 5-e között érvényes akciós újságjában,
- az alperes 2008. szeptember 26 - október 2. között érvényes árakat tartalmazó szórólapjának hátoldalán,
- a 2009. január 2-8. között érvényes árakat tartalmazó alperesi szórólapon,
- a 2009. április 22-i alperesi akciós újságban.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 2., 3. és 5. §-ába ütköző magatartást valósított meg. A bíróság tiltsa el az alperest a jogsértő magatartás folytatásától, egyben a keresetben részletezettek szerinti nyilatkozat megtételére kötelezze. A felperes sérelmezte, hogy az alperes a reklámozott termékek árát nem tartotta, a reklámban feltüntetett időpontot követően a termékek árát általában megemelte, és jellemzően mesterségesen változtatta a reklámban szereplő termékek árait. Reklámjaival azt sugallta, hogy az alperesi áruházban a termékek olcsóbban vásárolhatók meg, mint a felperesi áruházakban. Más hivatkozásai a felülvizsgálati eljárás tárgyát már nem képezik.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 2010. április 22-én kelt ítéletével a felperes keresetét elutasította. A Tpv. 3. és 5. §-ára alapított kereset tekintetében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a Tpv. 2. §-a vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezve, az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság 2011. október 13-án kelt ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, a statisztikai szakvélemény megállapításaiból következően az alperes tudatos, szándékos ármanipulációt nem alkalmazott. A másodfokú bíróság részítéletének hatályon kívül helyező részében megjelölt vizsgálni rendelt 10 termék árváltozása tekintetében rögzítette, szignifikáns, az alperes számára kedvező árváltoztatási gyakorlat, illetve e körben tudatos termék kiválasztására vonatkozó tisztességtelen magatartás nem volt megállapítható. Az alperesi hálózatban értékesített termékek alacsonyabb ára összhangban áll azzal a köztudomású ténnyel - szerepel az elsőfokú ítéletben -, hogy a felperes boltjai a város központjában találhatók, a felperes igényes, prémium termékeket is kereső fogyasztókra is összpontosít, az alperes ezzel szemben nem ezt a fogyasztói réteget részesíti előnyben.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, amit az általa is aggálytalannak tartott szakértői vélemény tartalmazott, miszerint az alperes részéről olyan tendencia szerű gyakorlat nem volt megállapítható, miszerint a próbavásárlás előtt kevés idővel csökkentette, majd azt követően újra megemelte az adott termék árát. Az áremelések, árcsökkentések időzítése, a próbavásárlások napjához viszonyítva, ármanipulációs gyakorlatot nem tükröz. Rámutatott arra, hogy a felperes a szakértői véleményt, annak megállapításait érdemben az elsőfokú eljárásban nem kifogásolta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Kifejtette, mindkét fokú bíróság a Tpv. 2. §-ában meghatározott jogsértés elkövetése feltételének tekintette a szándékos, célzatos magatartás elkövetését, holott a Tpv. 2. §-ában meghatározott jogsértés elkövetése objektív kategória. Az ítéletek nem vizsgálják, hogy sérültek-e a versenytársak, illetve a fogyasztók érdekei, illetve az üzleti tisztesség követelménye. Vizsgálva a Tpv. 2. §-ában írt tényállási elemeket, állította, tévesen állapítja meg az elsőfokú ítélet, hogy a felperes és az alperes nem versenytársai egymásnak. Nem ütközteti az alperesi árképzésnek a versenytárs törvényes érdekeivel való kapcsolatát, az üzleti tisztesség követelményeinek érvényesülését. Álláspontja szerint az alperesi adatgyűjtés módszertana torz termék-ár összehasonlításra vezetett.

A felperes álláspontja szerint a perben eljáró bíróságok helytelenül értelmezték az igazságügyi szakvéleményben írtakat. A szakértők nem jelölik meg az alperesi termékek árai változásának pontos okait. Nem ad választ a szakvélemény arra, hogy az alperes által reklámozott termékek árai valós árak voltak-e, ténylegesen alacsonyabbak voltak-e a felperes árainál, megfeleltek-e a fogyasztói elvárásoknak.

Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok, illetve a szakértők nem vették figyelembe, nem értékelték a 2011. április 5-ei keltű előkészítő iratában foglaltak.

Törvénysértőnek ítélte az alperes azon állítását, hogy a Tpv. 2. §-a szerinti tisztességtelenség megállapításához többlet elemnek (pl. mesterséges ártorzításnak) kell megvalósulnia, továbbá, hogy feltétel, miszerint az alperes tendenciózusan, hosszabb időn keresztül üzleti gyakorlatként folytassa a kifogásolt magatartást. Nem tekintette helytállónak, azt az álláspontot, mely szerint a felperes által kifogásolt áringadozások a kereskedelmi piac velejárói. A 10 termék ártörténetét vizsgálva, felperes rámutatott arra, hogy az árképzés csak 3 termék esetében nem kifogásolható, 7 termék esetén tisztességtelen volt, mivel az alperes az alacsonyabbnak reklámozott termékek árait megemelte (7 esetben)

átlagban 15,04 %-kal, majd a megemelt árról visszatért a saját korábbi árához, melynek következtében 5 esetben drágább lett az adott termékek ára, mint a felperes termékeié. A viszonyítási napok mindegyikére mesterséges áringadozást generált az alperes, melyet az áringadozást követően a termék árának mesterséges megemelésével folytatott. Az alperesnek az ár-összehasonlító reklámok megjelentetése előtt minden termékre kiterjedő mesterséges áringadozását (6 terméknel csökkentés, 4 terméknel emelés) semmi sem indokolta, ahogy az alacsony árak fogyasztók által történt elfogadása után az árak drasztikus megemelését sem. Az alperes reklámjai mögött indokolatlan és mesterséges áringadozás állt, melynek célja a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása, a versenytárs, a fogyasztók érdekeinek megsértése.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte. A Tpv. 2. §-a értelmében nem a tisztességtelenségnek kell szándékosnak lennie, hanem a termékek kiválasztásának, az árképzésnek kell célzatos, szándékos magatartásnak lennie ahhoz, hogy a tisztességtelen gazdasági tevékenység megállapításra kerülhessen. Amennyiben a termékkiválasztás, az árképzés nem tisztességtelen, úgy szükségtelen a versenytársak és a fogyasztói érdekek megsértését vizsgálni, mivel tisztességes tevékenységgel azokat megsérteni nem lehet.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes felülvizsgálati kérelmében eljárásjogi és anyagi jogi jogsértésekre is hivatkozott.

Eljárási jogsértésként állította, hogy a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Ezzel szemben tényként állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, s az elsőfokú bírósággal egyezően a szakvéleményben kifejtetteket a megalapozott döntés alapjául szolgálónak találta. Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróságnak lehetősége van arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira utalással hagyja helyben a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján, az indokolási kötelezettség elmulasztása az adott ügyben nem volt megállapítható.

A Tpv. 2. §-a a gazdasági tevékenység tisztességtelen folytatását tiltja. Ilyennek minősül különösen a versenytársak, üzletfelek, a fogyasztók törvényes érdekeit sértő vagy veszélyeztető, az üzleti tisztesség követelményeibe ütközően folytatott gazdasági tevékenység. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes az ár-összehasonlító

reklámjaival összefüggő magatartása tisztességtelen gazdasági tevékenységet valósított meg.

Felülvizsgálati kérelmében a felperes arra hivatkozik, hogy a kirendelt szakértők szakvéleménye hiányos, nem ad választ arra, hogy az alperesi termékek árai pontosan mi okból változtak, továbbá hogy az alperes által reklámozott termékek árai valós árak voltak, avagy mesterséges árképzés eredményei.

E körben rögzíteni szükséges, hogy a felperes 2011. április 6-án kelt (a felülvizsgálati kérelemben feltehetőleg elírásként, április 5-e szerepel) beadványában a perbeli 10 termék vonatkozásában az ártörténetet ismertette és állította, hogy mesterséges és indokolatlan ármozgás történt a termékek esetében. Ezt a beadványt a szakértők ismerték. Az elsőfokú bíróság pedig a szakértőt kirendelő végzésében a fenti beadványában foglaltakat figyelembe véve határozta meg a szakértők feladatát. A szakértők közös szakvéleményükben nem állapítottak meg tendencia szerű ármanipulációs tevékenységet, hangsúlyozták ugyanakkor, hogy a mintavételi eljárás kifogásolható, az alperes által alkalmazott mintavételi, adatgyűjtési, adatfeldolgozási eljárások egyértelműen alkalmatlanok általánosítások levonására. A szakvélemény ismeretében, az abban foglaltakra tekintettel a 2011. október 7-én kelt beadványában a felperes a szakvéleményben írtakat nem kifogásolta, annak kiegészítését, új szakértő kirendelését nem kérte. A másodfokú bíróság ítéletében tehát, nem iratellenes megállapítást tett, amikor a fentieket rögzítette. A Pp. 141. § (2) bekezdése szerint a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait a gondos és eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni. Ebből pedig az következik, hogy a felperes fellebbezésében szereplő az az előadás, miszerint a szakértői véleményben írtak hiányosak, megalapozatlanok, érdemi vizsgálat tárgyát nem képezhette, figyelemmel a Pp. 235. § (1) bekezdésében írtakra.

A szakértői véleményben foglaltakat pedig a perben eljáró bíróságok nem iratellenesen, nem a logika alapvető szabályait megsértve értelmezték, az abból levont következtetésük a felülvizsgálati eljárásban, mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban nem volt felülmérlegelhető.

A szakértői véleményben foglaltak alapján nem lehet megállapítani, hogy tisztességtelen maga az árképzés módja a reklámban szereplő kiválasztott termékek esetén. Ha ugyanis a reklámokban szereplő termékek árát az alperes mesterségesen emelte, csökkentette azzal a céllal, hogy a fogyasztók ne a valóságnak megfelelő képet kapjanak, a reklámok nem valós üzenetet hordoztak, akkor az alperes tisztességtelen piaci magatartása megállapítandó, hiszen ez az eljárása mind a versenytársak, mind a fogyasztók érdekeit sérti,

veszélyezteteti. Ugyanakkor ennek megállapításához szükséges lett volna, hogy a felperes a fentieket bizonyítsa, melyre az adott eljárásban nem került sor. A tisztességtelen piaci magatartás nem vitásan elvileg úgy is folytatható, hogy az adott jogalany nincs tisztában azzal, hogy tisztességtelen magatartást valósít meg, a magatartása nem célzatos, ugyanakkor az adott tényállás mellett a felperes által állított magatartás, vagyis a mesterséges árképzés csak szándékos, célzatos magatartással valósítható meg, melynek megvalósulását a korábban kifejtettek szerint a felperes nem bizonyította.

Végül a Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság ítélete olyan megállapítást nem tartalmaz, miszerint a peres felek nem versenytársak.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. §(1) bekezdése folytán irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM r. 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapított meg.

Budapest, 2013. július 11.

dr. Török Judit sk. a tanács elnöke, dr. Vezekényi Ursula sk.
előadó bíró, dr. Osztovits András sk. bíró